

Αιτιολογική Έκθεση

ΙΔΡΥΣΗ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΘΡΑΚΗΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ
ΙΔΡΥΣΗΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ**

1. Εισαγωγή

Οι **Αγροδιατροφικές Συμπράξεις (Α.Σ) των Περιφερειών**, αποτελούν ένα συλλογικό φορέα με αυξημένες δυνατότητες δράσης και ένα σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη και αξιοποίηση του αγροδιατροφικού τομέα. Μέσω των Α.Σ. μπορούν να υλοποιηθούν οι στόχοι προβολής και προώθησης των Αγροτικών Προϊόντων υψηλής προστιθέμενης και διατροφικής αξίας του «Καλαθιού Τοπικών Προϊόντων» κάθε Περιφέρειας, ώστε να διευρυνθούν οι αγορές τους, να αυξηθεί η εξωστρέφεια των επιχειρήσεων και να δημιουργηθούν συνέργειες μεταξύ παραγωγών, επιχειρήσεων και επαγγελματιών.

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης με την υπ' αριθμό 277039/2163 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου της ενέκρινε την ίδρυση Αγροδιατροφικής Σύμπραξης. Το σχέδιο Καταστατικού της υπό ίδρυση Σύμπραξης καλούνται να μελετήσουν, να τοποθετηθούν επ' αυτού και στη συνέχεια να υπογράψουν το τελικό κείμενό του, όλα τα ..... Μέλη.

Κατόπιν της υπογραφής του Καταστατικού από τα ιδρυτικά Μέλη θα ακολουθήσει ένα σύντομο χρονικό διάστημα, κατά το οποίο η Εταιρεία θα συσταθεί νόμιμα, θα ορισθεί το προσωρινό πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο και θα υπογραφεί το Καταστατικό της από τους νόμιμους εκπροσώπους των Εταίρων. Στη συνέχεια θα κατατεθεί στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο και ακολουθώντας τις νόμιμες διαδικασίες θα αποδοθεί στην Σύμπραξη Αριθμός Φορολογικού Μητρώου ενώ θα ανοιχθεί και Εταιρικός Τραπεζικός Λογαριασμός στον οποίο θα κατατεθεί το Κεφάλαιο της Εταιρείας. Μετά και την συγκέντρωση του Κεφαλαίου το προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο θα συγκαλέσει την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης όπου και θα σχηματιστεί το εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο της, σύμφωνα και με όσα ορίζονται στο Καταστατικό της.

Το καταστατικό αποτελεί νομικό έγγραφο, το οποίο ορίζει σημαντικά θέματα, όπως τον τρόπο λειτουργίας της Εταιρείας, τις σχέσεις των μετόχων, τις ευθύνες του νόμιμου εκπροσώπου. Κάθε ενδιαφερόμενος να εγγραφεί ως Εταίρος – Μέλος οφείλει να μελετήσει διεξοδικά το πλήρες κείμενο του Καταστατικού.

Στο κείμενο που ακολουθεί επισημαίνονται τα σημαντικότερα στοιχεία του Καταστατικού.

Άρθρο 2. Νομικός τύπος της Εταιρίας

Η ίδρυση Αγροδιατροφικών Συμπράξεων προβλέπεται από το ά. 35 του νόμου 4384/2016, όπως επαναφέρθηκε σε ισχύ με το ά. 37 του νόμου 4673/2020 με ισχύ την 11.03.2020, σύμφωνα με την παρ. 2 ά. 26 του νόμου 4691/2020 και ά. 741 ΑΚ. και η νομική τους μορφή είναι Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία.

Νομική βάση των Αγροδιατροφικών Συμπράξεων

- **N. 3852/ 2010** : «Νέα Αρχιτεκτονική της ΑυτοΔιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», (Άρθρο 196 παρ.1 «Κανόνες λειτουργίας αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα») Όπως τροποποιήθηκε με την Παρ.2 Άρθρο 18 Νόμος 4461/2017 με ισχύ την 28/3/2017.

«1. Αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα οι οποίες έχουν συσταθεί από νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα περιέρχονται στις περιφέρειες. Εφεξής, η σύσταση αστικής εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα από περιφέρειες ή άλλους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης επιτρέπεται μόνον, εφόσον τούτο προβλέπεται ρητά από ειδική νομοθετική ρύθμιση ή από το κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων και με την προϋπόθεση της συμβατότητας της δράσης αυτών, με τις εθνικές πολιτικές και την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, εφόσον αφορούν εδαφική συνεργασία.

Κατ' εξαίρεση, οι περιφέρειες δύνανται να συμμετέχουν, μετά από απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, σε περισσότερες της μιας αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που εδρεύουν εντός των ορίων της αρμοδιότητάς τους και έχουν ως σκοπό την αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν στη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και θέματα πρόληψης αυτών.»

- **N. 4384/2016** : «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί , μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις », Άρθρο 35 : «Αγροδιατροφικές συμπράξεις της Περιφέρειας», όπως επαναφέρθηκε σε ισχύ με το Άρθρο 37 Νόμος 4673/2020, με ισχύ την 11/3/2020, σύμφωνα με την Παρ.2 Άρθρο 26 Νόμος 4691/2020.

«1. Με πρωτοβουλία των Περιφερειών της χώρας μπορεί να συνιστώνται αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες με σκοπό:

α) Την ανάδειξη, προβολή και προώθηση των διατροφικών προϊόντων που παράγονται στα διοικητικά όρια της κάθε Περιφέρειας. Η προώθηση δεν περιλαμβάνει τη χορήγηση σημάτων ποιότητας, εντοπιότητας και ασφάλειας στα τοπικά προϊόντα.

β) Την παροχή υπηρεσιών τεκμηρίωσης, υποστήριξης και προώθησης των προϊόντων της Περιφέρειας.

Οι εταιρίες του παρόντος άρθρου φέρουν επωνυμίες στις οποίες περιλαμβάνεται οπωσδήποτε ο όρος «Αγροδιατροφική Σύμπραξη», συνοδευόμενος από το όνομα της οικείας

Περιφέρειας. Σε νησιά, η πρωτοβουλία ίδρυσης μπορεί να ανήκει στον αντίστοιχο δήμο, οπότε στην επωνυμία της αντίστοιχης εταιρείας, μετά τον όρο «Αγροδιατροφική Σύμπραξη», αναφέρεται το όνομα της νήσου.

2. Για την ίδρυση των εταιρειών του παρόντος άρθρου μπορεί να συμπράττουν:

α) Η οικεία Περιφέρεια.

β) Οι δήμοι της οικείας κάθε φορά Περιφέρειας.

γ) Οι Α.Σ. της Περιφέρειας.

δ) Νομικά και φυσικά πρόσωπα που είναι φορείς της βιομηχανίας, του εμπορίου, του τουρισμού, της εστίασης και των καταναλωτών και που δραστηριοποιούνται στην οικεία Περιφέρεια και στο χώρο των διατροφικών αγροτικών προϊόντων.

ε) Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και επιμελητήρια, τα οποία εδρεύουν στην οικεία Περιφέρεια ή δραστηριοποιούνται σε γνωστικά και ερευνητικά πεδία σχετικά με τα προϊόντα της Περιφέρειας.»

Άρθρο 3. Σκοποί της Εταιρείας

Η υλοποίηση του οράματος για τη σύσταση και λειτουργία της αγροδιατροφικής σύμπραξης θα οδηγήσει στην τοπική ανάπτυξη, στην αναγέννηση της υπαίθρου, στην ευημερία των κατοίκων, ακόμα και των απομακρυσμένων περιοχών, στην επιστροφή ενός αριθμού νέων που αγαπούν τη δημιουργία και τον τόπο τους, αλλά προσβλέπουν σε μια υγιή επαγγελματική αποκατάσταση, καθώς και στην αξιοποίηση ανεκμετάλλευστων γαιών.

Ειδικότερα οι δράσεις της Σύμπραξης θα σχεδιασθούν προκειμένου να επιτύχουν τους εξής επί μέρους στόχους ανά θεματική ενότητα:

Συνέργειες - Συνεργασίες

- Στρατηγική διασύνδεση του Αγροδιατροφικού τομέα με τον τουρισμό, την εστίαση, την γαστρονομία και τον πολιτισμό
- Ενίσχυση συνεργειών με τις Αγροδιατροφικές Συμπράξεις άλλων Περιφερειών
- Συνεργασία με Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα
- Δικτύωση και Συνεργασία με Φορείς και Οργανισμούς της Ελλάδας
- Δικτύωση με Διεθνείς Φορείς και Ιδρύματα
- Ενίσχυση της θέσης και του ρόλου της Α.Σ. στον διεθνή χώρο

Ανταγωνιστικότητα - Παραγωγικότητα

- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή αγροτικού τομέα, αλλά και του δευτερογενή - μεταποιητικού, μέσω της παραγωγής ακόμα πιο ανταγωνιστικών και ποιοτικών προϊόντων, προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία και υψηλή ζήτηση σε ανταγωνιστικές τιμές

- Ανάδειξη και αποτελεσματικότερη εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που σχετίζονται τόσο με τα γενικά χαρακτηριστικά της χώρας, καθώς και της Π-ΑΜΘ ειδικότερα, όπως η γεωγραφική της θέση, η ύπαρξη ισχυρής ομογένειας και ανθρώπινου δυναμικού στο εξωτερικό, τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά του τομέα, κ.λπ.
- Αποτελεσματική αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών δημόσιων πόρων για να πραγματοποιηθούν δομικές μεταρρυθμίσεις που θα συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγικότητας

Απασχόληση

- Αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων της αγοράς εργασίας στον αγροδιατροφικό τομέα (στήριξη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης)
- Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση
- Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξης της κινητικότητας των εργαζομένων
- Δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, με στόχο την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα

Προβολή και Προώθηση

- Ανάδειξη, προβολή και προώθηση των προϊόντων του «Καλαθιού Τοπικών Προϊόντων» της Περιφέρειας
- Κατοχύρωση και αξιοποίηση τοπικών προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ
- Ανάδειξη της ιστορίας και των χαρακτηριστικών της τοπικής γαστρονομίας
- Εκμετάλλευση των ευκαιριών που προσφέρουν τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Προώθησης αγροτικών προϊόντων

Κυκλική Οικονομία - Κλιματική Αλλαγή

- Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς
- Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνου
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Έρευνα - Καινοτομία

- Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
- Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
- Προώθηση καινοτόμων δράσεων και πρακτικών
- Ενίσχυση της στροφής σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας

Πέραν των προαναφερθέντων, γενικότερους στόχους της Σύμπραξης θα αποτελέσουν:

- Η διεύρυνση της συμμετοχής των κοινωνικών και παραγωγικών φορέων της Περιφέρειας στη χάραξη της στρατηγικής

- Η ενίσχυση της λειτουργίας των μηχανισμών εκείνων που διασφαλίζουν δίκαιο αποτέλεσμα σε κάθε εμπλεκόμενο του πρωτογενή τομέα
- Η ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης των αγροτών - παραγωγών αγροτικών προϊόντων
- Η συλλογή και αξιοποίηση δεδομένων που θα συμβάλουν στην διαμόρφωση της κατάλληλης στρατηγικής της Περιφέρειας
- Η δημιουργία σύγχρονων και διατηρήσιμων υποδομών, καθώς και η βελτιστοποίηση των υποδομών πρόσβασης (σιδηρόδρομος, λιμάνια με σιδηρόδρομο, κ.λπ.)

Άρθρο 4. Μέσα επιδίωξης των σκοπών της Εταιρείας

Οι Δράσεις, οι οποίες θα επιλεγούν από την Διοίκηση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και τα Μέλη της, θα αποτελέσουν τα μέσα για την επίτευξη των στόχων της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης, όπως αυτές θα έχουν προσδιορισθεί από τη Γενική Συνέλευση. Ο κατάλογος των Δράσεων, άμεσων και μακροπρόθεσμων, είναι μακρύς και προϋποθέτει την συνεργασία όλων των συμμετεχόντων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται:

Δράσεις σε επίπεδο ενημέρωσης, προώθησης και προβολής

- παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού επικοινωνιακού- διαφημιστικού υλικού των τοπικών προϊόντων της Περιφέρειας, για διανομή στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- παραγωγή θεματικών βίντεο μικρής και μεγάλης διάρκειας
- δημιουργία ηλεκτρονικής έκδοσης καταλόγου των τοπικών προϊόντων και δημιουργία αντίστοιχου ιστότοπου (portal)
- έκδοση ειδικών εντύπων με πληροφορίες για τα τοπικά προϊόντα και τη γαστρονομία και συνταγές, τα οποία θα διανέμονται σε σημεία μαζικής εστίασης και σε σημεία λιανικής πώλησης τροφίμων
- δημιουργία ειδικού σήματος και λογοτύπου για τα προϊόντα της Περιφέρειας
- συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις εντός και εκτός της χώρας
- χάραξη και ψηφιακή ανάδειξη γαστρονομικών «μονοπατιών»
- ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού, με σκοπό την γνωριμία του με τα τοπικά προϊόντα, αλλά και την ευαισθητοποίησή του στην στήριξη και προτίμηση των προϊόντων της Περιφέρειας.
- Κάθε είδους διαφήμιση και προβολή των προϊόντων της Περιφέρειας
- διοργάνωση συνεδρίων, εκθέσεων, συναντήσεων, μουσικών εκδηλώσεων, και κάθε άλλης εκδήλωσης η οποία θα συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων επικοινωνίας και προβολής.
- έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την βελτίωση της ποιότητας των τοπικών προϊόντων, σε κάθε δραστηριότητα των επιχειρήσεων (marketing, διασφάλιση ποιότητας, κ.λπ.), με στόχο την τοποθέτηση των αγροδιατροφικών προϊόντων της Περιφέρειας στις τοπικές, εθνικές και διεθνείς αγορές (ξενοδοχεία, εστιατόρια, αλυσίδες λιανικής πώλησης, δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων κλπ.)
- καταγραφή με στόχο τη διαφύλαξη και προβολή των παραδοσιακών και καταναλωτικών προτύπων της περιοχής, με έμφαση στην γαστρονομία κάθε πληθυσμιακής ομάδας

- υποβολή προτάσεων στην ΕΕ για την προβολή και προώθηση αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας σε εθνικό επίπεδο (National) ή και σε συνεργασία με άλλα κράτη όπως για παράδειγμα Βουλγαρία , Κύπρος , Ιταλία κ.α. (Multi National)

Δράσεις σε θεσμικό επίπεδο

- ίδρυση και λειτουργία Διεπαγγελματικών Οργανώσεων, με σκοπό την ενθάρρυνση οργανωμένων δράσεων συλλογικής προώθησης τοπικών προϊόντων
- Κατάθεση φακέλων για την αναγνώριση των ξεχωριστών προϊόντων της Περιφέρειας ως ΠΟΠ- ΠΓΕ-ΕΠΙΠ
- υποστήριξη των ενδιαφερομένων για την ολοκληρωμένη κατάθεση επενδυτικών σχεδίων, σε τομείς μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων του αγροδιατροφικού συμπλέγματος, μέσω διοργάνωσης ειδικών σεμιναρίων
- υιοθέτηση μέτρων που δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για τη δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων (startups) του τομέα αγροδιατροφής
- διατύπωση και υποβολή προτάσεων και εισηγήσεων προς τους αρμόδιους φορείς κατά περίπτωση

Δράσεις σε επίπεδο υποδομών

- δημιουργία Παρατηρητηρίου Αγροτικών Προϊόντων στην Περιφέρεια
- δημιουργία διαδικασιών εκχώρησης πιστοποιημένου σήματος τοπικών προϊόντων
- δημιουργία Τοπικών Συμφώνων Ποιότητας (Τ.Σ.Π.)
- εφαρμογή πολιτικών για την πληρέστερη δυνατή αξιοποίηση του Αγροτικού Συστήματος Γνώσης και Καινοτομίας (ΑΣΓΚ) της ΕΕ
- υποστηρικτικές δράσεις για την ενίσχυση της διαπραγματευτικής ικανότητας των αγροτών - παραγωγών αγροτικών προϊόντων και την ενίσχυση της λειτουργίας των μηχανισμών εκείνων που θα διασφαλίσουν δίκαιο αποτέλεσμα για κάθε ένα από τους εμπλεκόμενους στον πρωτογενή τομέα
- δημιουργία περιβάλλοντος για νέες δυναμικές καλλιέργειες
- διάσωση & προώθηση των τοπικών ποικιλιών και φυλών, οι οποίες σε αρκετές περιπτώσεις απειλούνται με εξαφάνιση
- κίνητρα διασύνδεσης των επιχειρήσεων του αγροτικού τομέα με τους υπόλοιπους τομείς αιχμής της οικονομίας της Περιφέρειας, (τουρισμός, εστίαση, πολιτισμός)

Δράσεις σε επίπεδο δικτύωσης και συνεργασιών

- δικτύωση, συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με ελληνικούς και διεθνείς φορείς συναφούς αντικειμένου
- διμερείς επαφές σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο με αντίστοιχους φορείς, επιχειρήσεις, περιφέρειες ή άλλες εθνικές ή διεθνείς νομικές οντότητες για την προώθηση των προϊόντων που παράγονται στα διοικητικά όρια της Περιφέρειας.
- συνεργασία με φορείς (Πανεπιστήμια, Επιμελητήρια, Υπηρεσίες, Οργανισμούς, Εταιρείες, Συνεταιρισμούς, Ενώσεις) σε Ελληνικό και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, για την από κοινού προώθηση κοινών στόχων και διαφόρων Προγραμμάτων και την ανταλλαγή πληροφοριών, ιδεών και εμπειριών.

- ανάληψη δράσεων από κοινού με όλους τους παραγωγικούς και καταναλωτικούς φορείς της περιοχής, όπως συλλογικές οργανώσεις των παραγωγών, επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις, ομάδες καταναλωτών, αλλά και δράσεων με εταίρους από τις αγορές του εξωτερικού, προξενεία, πρεσβείες, κλπ.

Δράσεις σε επίπεδο ερευνών, μελετών και εκπαίδευσης

- σύνταξη μελέτης και παρακολούθηση της παραγωγής των αγροτικών προϊόντων (πρωτογενή και μεταποιημένα) και της διακίνησής τους, με σκοπό την διαρκή επικαιροποίηση των στοιχείων τους για την καλύτερη υποστήριξή τους και την ορθότερη λήψη αποφάσεων χάραξης στρατηγικής αλλά και σχετικών δράσεων
- διεξαγωγή ερευνών και σύνταξη μελετών για τις τάσεις της αγοράς (εξέλιξη τιμών, καταναλωτικές συνήθειες, κ.λπ.) και ενημέρωση των εταίρων – Μελών με διαρκώς επικαιροποιημένες πληροφορίες
- υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατάρτισης με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της υποστιθέμενης αξίας των προϊόντων
- συνεχής ενημέρωση και επιμόρφωση κάθε αρμόδιου και ενδιαφερόμενου αποδέκτη, με συνέδρια, σεμινάρια, διαλέξεις και συναντήσεις με στόχο την ευαισθητοποίηση και ενημέρωσή τους σε ειδικά θέματα και προβλήματα που αφορούν τα αγροδιατροφικά δρώμενα της Περιφέρειας
- συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με ελληνικά και ξένα ιδρύματα με συναφές αντικείμενο, καθώς και με κρατικά ιδρύματα και οργανισμούς στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης
- προώθηση συνεργασίας με διεθνείς και Ευρωπαϊκούς οργανισμούς και φορείς και δημιουργία σχέσεων αμοιβαίας συνεργασίας για την προώθηση κοινών απόψεων και τη διεκδίκηση κοινών αιτημάτων, με επιμέρους Περιφέρειες της Ε.Ε.
- ενημερωτικές εκδηλώσεις για την ευαισθητοποίηση του παραγωγικού δυναμικού της Περιφέρειας, με στόχο τη συμμετοχή του σε νέες ευκαιρίες ανάπτυξης
- διοργάνωση εκδηλώσεων διάχυσης της έρευνας από τους ακαδημαϊκούς - επιστημονικούς και ερευνητικούς φορείς προς τον παραγωγικό, μεταποιητικό και εμπορικό τομέα
- διοργάνωση εκδηλώσεων ενημέρωσης καινοτόμων δράσεων και πρακτικών (συμβολαιακή γεωργία, πράσινη ανάπτυξη κ.λπ.)

Ενέργειες που αφορούν στην δομή και την λειτουργία της Σύμπραξης

- πρόσληψη και διατήρηση του ενδεδειγμένου προσωπικού, σύμφωνα με τις ανάγκες της
- συνεργασία με εξειδικευμένες εταιρίες για την υποστήριξη και την υλοποίηση των δράσεων
- δημιουργία κατάλληλης οργανωτικής υποδομής των υπηρεσιών της και θέσπιση κανόνων λειτουργίας.
- χάραξη εξειδικευμένης στρατηγικής για κάθε ομάδα στόχο, όπως είναι οι τοπικοί καταναλωτές (καταστήματα, λαϊκές αγορές, τελικοί καταναλωτές κλπ), τουρίστες (ειδικοί χώροι πώλησης και εξειδικευμένη προώθηση στις ευαίσθητες τουριστικές περιοχές), εταιρικοί πελάτες (δράσεις και υποδομές που διευκολύνουν τις B2B συναλλαγές, ελεύθερες αγορές, δημοπρατήριο αγροτικών προϊόντων κ.λπ.)

- υποβολή προτάσεων για συμμετοχή σε δράσεις, οι οποίες θα υλοποιούνται από κάθε είδους φορέα, εθνικό ή κοινοτικό, στο πλαίσιο των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης, καθώς και κάθε άλλης επιδοτούμενης και συγχρηματοδοτούμενης δράσης.

Άρθρο 5. Έδρα

Η έδρα της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης επιλέγεται βάσει των αναγκών ορθής αλλά και οικονομικής λειτουργίας της.

Έδρα της συνιστώμενης αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας ορίζεται η Κομοτηνή και το κτίριο της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης, επί της οδού Δημοκρατίας 1, σήμερα. Η Π-ΑΜΘ μπορεί να διαθέσει χώρους γραφείων, στο αυτό κτίριο, δεδομένου ότι η Αγροδιατροφική Σύμπραξη αποτελεί παράλληλα μηχανισμό προώθησης του Καλαθιού Τοπικών Προϊόντων και όργανο υλοποίησης Πολιτικής στο σύνολο του Αγροδιατροφικού Τομέα. Η Περιφέρεια αναλαμβάνει να εξοπλίσει τα γραφεία με τις απαιτούμενες υποδομές, όπως ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τηλεφωνικές συσκευές.

Άρθρο 6. Διάρκεια

Η διάρκεια λειτουργίας της Εταιρείας προσδιορίζεται στα 20 έτη, με στόχο την αποτελεσματική υλοποίηση ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδίου που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη, σε υγιείς βάσεις, του συνόλου των κλάδων που απαρτίζουν τον αγροδιατροφικό τομέα.

Άρθρο 7. Κεφάλαιο

Η οικονομική βιωσιμότητα της Σύμπραξης αποτελεί προαπαιτούμενο για την επίτευξη των στόχων και την αποτελεσματική λειτουργία της. Ως εκ τούτου η συμμετοχή των Εταίρων, καθώς και κάθε άλλος πόρος, θα πρέπει να διασφαλίζουν τόσο τα λειτουργικά έξοδα, όσο και τη χρηματοδότηση των δράσεων. Δεδομένου του γεγονότος ότι η υφιστάμενη νομοθεσία δίδει την πρωτοβουλία δημιουργίας Αγροδιατροφικών Συμπράξεων στις Περιφέρειες και ότι η Περιφέρεια διαθέτει και την οικονομική και λειτουργική δυνατότητα να στηρίξει το εγχείρημα, αλλά και ότι ως υπερτοπικός θεσμός δύναται να διασφαλίσει την ισότιμη ανάπτυξη όλων των επιμέρους περιφερειακών ενοτήτων, είναι δικαιολογημένη η πλειοψηφική της συμμετοχή στο κεφάλαιο και στον έλεγχο της Εταιρείας.

Άρθρο 8. Άλλοι πόροι της Εταιρείας

Οι, κάθε είδους, πόροι διασφαλίζουν την οικονομική βιωσιμότητα της Εταιρείας. Εξ αυτών άλλοι πόροι είναι σταθεροί και προϋπολογισμένοι και άλλοι συνδέονται με την υλοποίηση δράσεων και ως εκ τούτου επηρεάζονται από το Επιχειρηματικό Σχέδιο της Σύμπραξης, όπως η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα, οι χορηγίες, οι επιχορηγήσεις από το κράτος,

έκτακτες εισφορές, και κάθε άλλο πιθανό έσοδο, όπως αυτά περιγράφονται στο άρθρο 8 του καταστατικού.

Άρθρο 13. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Δ.Σ. της Εταιρείας είναι εννεαμελές (9μελές) και αποτελείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ., τον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα, τον Ταμία και πέντε (5) μέλη. Ο Πρόεδρος και τέσσερα Μέλη ορίζονται από την Περιφέρεια, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου. Τα υπόλοιπα τέσσερα (4) Μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Η συγκεκριμένη επιλογή είναι συνεπής με την πλειοψηφική παρουσία της Περιφέρειας στην Εταιρεία και διασφαλίζει ότι η Διοίκηση της Εταιρείας θα είναι αποτελεσματική και δεν θα εξαρτάται από τοπικά ή μερικότερα συμφέροντα. Ταυτοχρόνως, με την δυνατότητα εκλογής ορισμένων μελών από τη Γενική Συνέλευση διασφαλίζεται η δημοκρατικότητα και η διαφάνεια στην Διοίκηση της Εταιρείας.

Άρθρο 14. Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τη διαχείριση της περιουσίας της Εταιρείας, την λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των διαφόρων ανακυπτόντων ζητημάτων που αφορούν την Εταιρεία, την εκτέλεση των αποφάσεων που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνελεύσεως και την πιστή εφαρμογή του Καταστατικού.

Άρθρο 22. Εταίροι - Μέλη της Εταιρείας

Εταίροι - Μέλη της Εταιρείας μπορούν να είναι φυσικά πρόσωπα, επιχειρήσεις, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που εδρεύουν στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και ειδικότερα:

- Η Περιφέρεια
- Οι Δήμοι της Περιφέρειας
- Τα Εμποροβιοτεχνικά Επιμελητήρια
- Τα Πανεπιστήμια και οποιοδήποτε άλλο τριτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα λειτουργεί και έχει έδρα στην περιοχή ή δραστηριοποιείται σε σχετικό αντικείμενο
- Οι Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις της Περιφέρειας
- Οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί, οι Ομάδες Παραγωγών και οι οργανώσεις των Νέων Αγροτών της Περιφέρειας
- Οι επιχειρήσεις του εμπορίου, της τυποποίησης και μεταποίησης, του τουρισμού και της εστίασης, καθώς και οι φορείς των καταναλωτών που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οφέλη από τη συμμετοχή στην Αγροδιατροφική Σύμπραξη

Τα οφέλη που θα προκύψουν είναι σημαντικά τόσο για τον ιδιωτικό τομέα (αγρότες, παραγωγούς, επιχειρήσεις, επιστημονικά και ερευνητικά κέντρα κ.λ.π.) όσο και για τον δημόσιο τομέα (Περιφέρεια, Δήμοι, Πανεπιστημιακά ιδρύματα, δημόσια ερευνητικά και επιστημονικά κέντρα, κ.λ.π.).

Τα οφέλη του Ιδιωτικού Τομέα αφορούν κυρίως στην αύξηση της παραγωγικότητας, των πωλήσεων και των κερδών των επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα, της εστίασης και του τουρισμού, όπως επίσης στην πρόσβαση στη γνώση και την καινοτομία που θα οδηγήσει στη βελτίωση του προφίλ των επιχειρήσεων και στην αποτελεσματικότερη προώθηση των ποιοτικών προϊόντων τους στην εγχώρια και τις διεθνείς αγορές.

Αντίστοιχα ο Δημόσιος τομέας προσβλέπει στην αναδιάρθρωση του πρωτογενή τομέα, στην ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων παραγωγής, μεταποίησης, επεξεργασίας και εμπορίας αγροτικών προϊόντων και σε ευκαιρίες απασχόλησης που θα οδηγήσουν στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και στην ενίσχυση της τοπικής, περιφερειακής και εθνικής οικονομίας.

Ειδικότερα:

A. ΑΓΡΟΤΕΣ / ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ

Οι αγρότες και κτηνοτρόφοι, οι οποίοι ενδιαφέρονται να αναβαθμίσουν την παραγωγή τους, μπορούν με τη συμμετοχή τους στην Αγροδιατροφική Σύμπραξη να εκμεταλλευτούν ευκαιρίες, όπως:

- Συμμετοχή στις αποφάσεις χάραξης στρατηγικής της Σύμπραξης
- Εκπαίδευση στις σύγχρονες τεχνολογίες, μεθόδους, τάσεις και αντιλήψεις/απαιτήσεις προκειμένου να επιτύχουν υψηλής ποιότητας ανταγωνιστικά προϊόντα
- Τεχνική και συμβουλευτική στήριξη
- Προβολή και προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων στις αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού
- Συμμετοχή στις δράσεις ενίσχυσης της αναγνωρισιμότητας των αγροδιατροφικών προϊόντων της ΠΑΜΘ με στόχο την αύξηση της ζήτησης των προϊόντων τους
- Συμμετοχή σε συνέργειες μεταξύ γεωργοκτηνοτροφικού και μεταποιητικού τομέα
- Συμμετοχή σε προγράμματα διάσωσης & προώθησης των τοπικών ποικιλιών και φυλών
- Υποστήριξη στην υιοθέτηση αειφόρων και φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών στο στάδιο της καλλιέργειας και συγκομιδής των προϊόντων
- Συμμετοχή σε δράσεις έρευνας και διαφύλαξης της τοπικής αγροτικής κληρονομιάς και του φυσικού αγροτικού περιβάλλοντος.

- Ενημέρωση σε θέματα βελτίωσης της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων
- Συμβουλευτική υποστήριξη και διαρκής ενημέρωση σε θέματα ανάπτυξης της αγροτικής επιχειρηματικότητας.
- Συμμετοχή σε προγράμματα επιμόρφωσης νέων και ανέργων σε θέματα αγροτικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων με σκοπό την εισαγωγή νέων επαγγελματιών, καθώς και την ενδυνάμωση του κλάδου.
- Καθορισμός ενιαίας πολιτικής ως προς τις υποχρεώσεις και απαιτήσεις που αφορούν το περιβάλλον και την κοινωνία με στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη (ESG κριτήρια)

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Οι βιομηχανίες τροφίμων, οι οποίες θα γίνουν Μέλη της Αγροδιατροφικής, θα έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε:

- Προγράμματα προβολής και προώθησης των τοπικά παραγόμενων αγροτικών προϊόντων στις αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού
- Πρωτοβουλίες, οι οποίες θα συμβάλλουν στην αύξηση της «ζήτησης» των προϊόντων του «καλαθιού»
- Προγράμματα τεχνικής και συμβουλευτικής στήριξης του μεταποιητικού τομέα
- Ενέργειες ενίσχυσης δημιουργίας νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων στον αγροδιατροφικό τομέα (startups).
- Συμμετοχή σε Εκθέσεις, σε προνομιακή τιμή
- B2B συναντήσεις
- Δράσεις βελτίωσης της αναγνωρισιμότητας και κατ'έπείταση της ζήτησης των αγροδιατροφικών προϊόντων της ΠΑΜΘ
- Clusters για έρευνα και καινοτομία
- Δράσεις προβολής των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της τοπικότητας και την γαστρονομικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- Δράσεις υποστήριξης της εξωστρέφειάς τους
- Πρωτοβουλίες δημιουργίας συνεργειών μεταξύ γεωργικοκτηνοτροφικού και μεταποιητικού τομέα
- Συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, κατά προτεραιότητα, ως Μέλη
- Δράσεις ανάδειξης και προώθησης των αειφόρων και φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών που ακολουθούνται σε όλα τα στάδια της παραγωγής και μεταποίησης αγροδιατροφικών προϊόντων
- Ανάδειξη της ιστορίας των σημαντικών βιομηχανικών επιχειρήσεων και καταγραφή του οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος
- Συμβουλευτική ως προς την εταιρική διακυβέρνηση και καθορισμός ενιαίας πολιτικής σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον και την κοινωνία με στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη της βιομηχανίας τροφίμων.

Γ. ΔΗΜΟΙ

Η λειτουργία της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης θα αναβαθμίσει τη δραστηριότητα των αγροδιατροφικών επιχειρήσεων της περιοχής των τοπικών Δήμων, συμβάλλοντας στην:

- Οικοδόμηση μιας στέρεης συμμαχίας των Δημοτικών Αρχών με τους φορείς εκπαίδευσης, έρευνας και επιχειρηματικότητας με στόχο την ταχύτερη επίτευξη ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων, οι οποίες θα ευνοήσουν την ανάπτυξη όλης της περιοχής
- Δημιουργία νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων στην περιοχή
- Ανάπτυξη των επιχειρήσεων και ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού προσφέροντας αυξημένες ευκαιρίες απασχόλησης
- Προώθηση των αειφόρων και φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών που ακολουθούνται από τις τοπικές επιχειρήσεις σε όλα τα στάδια της παραγωγής και μεταποίησης
- Ενίσχυση του Branding των δήμων με σκοπό την εξαγωγή ενός ολοκληρωμένου θεματικού τουριστικού προϊόντος γύρω από τον αγροδιατροφικό τομέα, τον πολιτισμό και τον θερμαλισμό.
- Διασύνδεση με αντίστοιχες Δημοτικές ενότητες του εξωτερικού με σκοπό την ανταλλαγή ιδεών και βέλτιστων πρακτικών.
- Δημιουργία ενός στρατηγικού σχεδίου της Περιφέρειας για τη μετάβαση στη βιώσιμη ανάπτυξη και για τη δημιουργία, σχετικού με αυτή, πατηρητηρίου.

Δ. ΑΕΙ / ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Ο συμμετοχή των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των Ερευνητικών Κέντρων θα επιτρέψει τη σύνδεση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας με την εκπαιδευτική και ερευνητική διαδικασία. Με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί:

- Ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ του εκπαιδευτικού και του ερευνητικού συστήματος της χώρας αφενός και αφετέρου των επιχειρήσεων, της βιομηχανίας και της τοπικής οικονομίας γενικότερα
- Ανάπτυξη ικανοτήτων, γνώσεων και δεξιοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του παρόντος και του μέλλοντος
- Διαρκής ανταλλαγή πληροφοριών, ιδεών και εμπειριών μεταξύ των τριών πλευρών
- Καταγραφή των πραγματικών δεδομένων τα οποία επηρεάζουν την τοπική ανάπτυξη
- Ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας με ταχύτερους ρυθμούς και με βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών
- Σύνδεση θεωρίας και πράξης, επιστήμης και παραγωγής, εξερεύνηση μορφών συνέργειας σε κάθε επίπεδο, ανάδειξη της αποδοτικής τους σχέσης
- Προώθηση της καινοτομίας και του επιχειρείν στην κοινωνία της γνώσης
- Βελτίωση των μεθόδων καταγραφής και αποτύπωσης δεδομένων, προβλημάτων, επιδιώξεων, για επιστημονική επεξεργασία, κατάρτιση ολοκληρωμένης πολιτικής συνέργειας με τους τομείς της καλλιέργειας, της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων
- Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα με διασύνδεση αντίστοιχων φορέων και ιδρυμάτων του εξωτερικού, με σκοπό τη δημιουργία θεματικών σεμιναρίων για την επιμόρφωση των νέων

Ε. ΦΟΡΕΙΣ/ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ

Οι φορείς και τα επιμελητήρια με τη συμμετοχή τους θα ενισχύσουν τους σκοπούς και τις δράσεις τους, ενώ παράλληλα θα επιτευχθεί:

- Συμβολή στην επίτευξη μαζικής και κατά το δυνατόν αντιπροσωπευτικότερης συμμετοχής αγροτών, κτηνοτρόφων και επιχειρηματιών, καθώς αυξημένα ποσοστά συμμετοχής θα οδηγήσουν σε ταχύτερα αποτελέσματα ανάπτυξης
- Διαμόρφωση μηχανισμών οι οποίοι θα λειτουργούν συμπληρωματικά σε πρωτοβουλίες άλλων φορέων (αγρότες, συλλογικοί φορείς, ιδιωτικοί φορείς κλπ)

Z. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η μαζική εστίαση και ο τουρισμός βρίσκονται σε διαρκή «διάλογο» ανάπτυξης με τον αγροδιατροφικό τομέα. Με την συμμετοχή τους στην Αγροδιατροφική Σύμπραξη θα επιτευχθεί:

- Ολοκληρωμένη διασύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα με την εστίαση, τον τουρισμό και τον πολιτισμό, με αμοιβαίο όφελος για όλους τους συμμετέχοντες
- Προβολή της μεγάλης ποικιλίας αγροδιατροφικών προϊόντων, των διατροφικών παραδόσεων της τοπικής γαστρονομίας και του πολιτισμού στον οποίο στηρίζονται, συμβάλλοντας στην περαιτέρω τουριστική και οικονομική ανάπτυξη κάθε γωνιάς της Περιφέρειας
- Ενίσχυση των κοινωνικών δεσμών μεταξύ των εκπροσώπων των τριών κλάδων, που θα οδηγήσει σε περαιτέρω ισχυροποίηση των κλάδων και της οικονομίας της Περιφέρειας
- Στροφή των παραγωγών σε επιλεγμένες καλλιέργειες εφόσον επιβεβαιωθεί διαθέσιμο αγοραστικό κοινό και ποιοτική βελτίωση των προς διάθεση προϊόντων
- Αναβάθμιση της γαστρονομικής εμπειρίας των τουριστών
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και των τριών κλάδων
- Συμβολή στην επίτευξη περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων με την ανάδειξη της αλυσίδας αξίας των τελικών προϊόντων

Κύριοι τομείς ενδιαφέροντος της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης

Οι στόχοι, καθώς και οι δράσεις, σε ένα τομέα πολυσχιδή, όπως αυτός της αγροδιατροφής, είναι πολλοί και αναμφισβήτητα σημαντικοί. Ωστόσο ορισμένοι στόχοι διακρίνονται για τη σύνδεσή τους με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα και την σπουδαιότητά τους στην κατεύθυνση αποτελεσματικής αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων του αγροδιατροφικού τομέα. Μεταξύ των στόχων αυτών είναι:

ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

Από την πληθώρα των στόχων της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης που αναλύθηκαν, ενδεχομένως ο σημαντικότερος όλων είναι η ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Π-ΑΜΘ και τούτο διότι η εξωστρέφεια αποτελεί βασικό πυλώνα κάθε σύγχρονης οικονομίας, η δε έλλειψη της συνιστά ένα δομικό πρόβλημα που οφείλει να αντιμετωπισθεί.

Η ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας νέων και υφιστάμενων - κυρίως μεταποιητικών - επιχειρήσεων αποτελεί και την στρατηγική επιλογή της χώρας μας για την αναβάθμιση της παραγωγικής της βάσης προς αγαθά και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, με ποιότητα, περιβαλλοντική ευαισθησία και ενσωμάτωση σύγχρονης γνώσης και καινοτομίας.

Δεδομένου ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία των Ελληνικών επιχειρήσεων είναι φυσικό το νέο παραγωγικό μοντέλο της χώρας να εστιάζει σ' αυτές ώστε να βελτιώσει της εξαγωγικές της επιδόσεις. Ταυτόχρονα οι εξαγωγικές επιχειρήσεις είναι κατά τεκμήριο δυναμικότερες από τις «εσωστρεφείς», επενδύουν περισσότερο στην έρευνα και την τεχνολογία, απασχολούν εξειδικευμένο προσωπικό και συμβάλλουν αποφασιστικά στην ανταγωνιστικότητα της Οικονομίας.

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια πολλές επιχειρήσεις στράφηκαν προς τις ξένες αγορές σε μια προσπάθεια να «θεραπεύσουν» τα προβλήματα που τους δημιουργούν οι παθογένειες της εγχώριας, ιδιαίτερα σε επίπεδο ρευστότητας. Εν τούτοις, η εξωστρέφεια δεν μπορεί να αποτελεί λύση γι' αυτά τα προβλήματα. Αντίθετα προϋποθέτει ένα πλήρη στρατηγικό σχεδιασμό και ένα λεπτομερές και μακροχρόνιο πλάνο. Η εξωστρέφεια μιας επιχείρησης συναρτάται στενά από την ανταγωνιστικότητα της, η οποία πλέον εξαρτάται και από ψηφιακές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές δράσεις και αυτές οι παράμετροι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο από την πλευρά των επιχειρήσεων, όσο και από την πλευρά της πολιτείας. Είναι πια προφανές ότι οι εξαγωγικές επιχειρήσεις θα πρέπει να μπορούν να αξιοποιήσουν και να διαχειριστούν τις νέες τεχνολογίες που επηρεάζουν το διεθνές εμπόριο.

Η Αγροδιατροφική Σύμπραξη, όπως προβλέπεται και από τους ιδρυτικούς της στόχους, θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην διάδοση των νέων τεχνολογιών, στην εκπαίδευση των επιχειρήσεων στη χρήση τους και θα προσφέρει στις επιχειρήσεις, παράλληλα, παραδοσιακές δράσεις εξωστρέφειας μέσα από συγχρηματοδοτούμενα Ευρωπαϊκά Προγράμματα, όπως συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις, B2B συναντήσεις, in store promotion κ.α.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Οι εξαγωγές ελληνικών τροφίμων και ποτών κατέγραψαν αύξηση κατά 60% την δεκαετία 2010-2020 και αντιπροσωπεύουν πλέον το 23% των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων (έναντι 7% κατά μέσο όρο στην Ευρώπη). Οι 10 σημαντικότερες κατηγορίες των εξαγωγικών μας προϊόντων στον αγροδιατροφικό τομέα είναι:

1. Τυριά και πηγμένο γάλα για τυριά
2. Λαχανικά παρασκευασμένα
3. Καρποί και φρούτα παρασκευασμένα και διατηρημένα
4. Ελαιόλαδο
5. Φράουλες , σμέουρα , βατόμουρα , φραγκοστάφυλα
6. Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα
7. Παρασκευάσματα διατροφής από άλευρα
8. Εσπεριδοειδή νωπά ή ξερά
9. Λαχανικά, καρποί και φρούτα παρασκευασμένα σε ξύδι
10. Σταφύλια νωπά ή ξερά

Αξίζει να σημειωθεί ότι μεταξύ των 10 πλέον εξαγωγίμων προϊόντων του αγροδιατροφικού τομέα της χώρας περιλαμβάνονται και 6 προϊόντα του Καλαθιού της ΠΑΜΘ - λάδι, τυριά, λαχανικά φρέσκα και κατεψυγμένα, ελιές , κεράσια και σταφύλια.

Οι πρωτοφανείς συνθήκες όμως που επικράτησαν το 2020 λόγω της πανδημίας αντικατοπτρίστηκαν, όπως ήταν αναμενόμενο, στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα, οδηγώντας σε πτώση -8,2% στο ελληνικό ΑΕΠ και -14% στον κύκλο εργασιών του επιχειρηματικού τομέα, με την επίδραση να ποικίλει στους επιμέρους κλάδους. Ο αγροδιατροφικός τομέας κατέγραψε ουσιαστική συγκράτηση, καθώς ο αγροτικός κλάδος πέτυχε διεύρυνση του κύκλου εργασιών κατά 3% σε ετήσια βάση, ενώ η βιομηχανία τροφίμων υποχώρησε μόλις -1% έναντι -14% της λοιπής βιομηχανίας.

Κύριο στήριγμα του κλάδου ήταν οι εντυπωσιακές επιδόσεις σε όρους εξαγωγικής δραστηριότητας, με τις εξαγωγές τροφίμων και ποτών να αυξάνονται κατά 11% το 2020 (έναντι 3% για το σύνολο εξαγωγών εκτός πετρελαίου), σημειώνοντας τη δεύτερη καλύτερη επίδοση μετά τα φάρμακα (+48%). Η σημαντική αύξηση εξαγωγών τροφίμων και ποτών κατατάσσει την Ελλάδα στην πρώτη θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών εταίρων της (με τις ευρωπαϊκές εξαγωγές να σημειώνουν οριακή πτώση κατά -0,5% το 2020), ενώ η δυναμική διατηρήθηκε και εντός του πρώτου δεκαμήνου του 2021. Ιδιαίτερη δυναμική επέδειξαν τα φρούτα/λαχανικά και τα γαλακτοκομικά (καλύπτοντας το ½ της αύξησης εξαγωγών των τροφίμων) τα οποία κατάφεραν να κερδίσουν σημαντικά μερίδια στις ευρωπαϊκές εξαγωγές (+16% και +9% αντίστοιχα).

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης ακολούθησε πτωτική πορεία στις εξαγωγές συνολικά, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019, οι οποίες μειώθηκαν κατά 3,6% και διαμορφώθηκαν σε 868,6 εκατ., ενώ παράλληλα η σημαντική αύξηση των εισαγωγών κατά 4,5% διεύρυνε το εμπορικό έλλειμμα της περιφέρειας κατά 19,7%. Το μερίδιο των τροφίμων στις εξαγωγές της Περιφέρειας αγγίζει το 21,2%. Οι Καρποί και τα Νωπά Φρούτα είναι στην πρώτη θέση, με μεγάλη απόσταση από τη δεύτερη κατηγορία, έχοντας μερίδιο 35,8% επί των εξαγωγών τροφίμων - ακολουθούν τα Παρασκευάσματα Λαχανικών και Φρούτων με 9,9% και τα Γαλακτοκομικά με 8,0%.

Όσον αφορά στις χώρες προορισμού των ελληνικών εξαγωγών, αξιοσημείωτη είναι η αυξημένη διείσδυση στις ανεπτυγμένες αγορές της Ευρώπης που πέτυχαν τα ελληνικά τρόφιμα κατά την περίοδο πανδημίας (17% άνοδος μεριδίου το 2020), συνεχίζοντας ουσιαστικά την επιτυχημένη στρατηγική της προηγούμενης δεκαετίας (14% άνοδος μεριδίου στο διάστημα 2010-2020).

Παρά την αναμφισβήτητη επιτυχία της εξαγωγικής διείσδυσης, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι δεν επιτεύχθηκε με παράλληλη άνοδο της παραγωγής, αλλά απλά λειτούργησε εξισορροπητικά στην πτωτική εγχώρια ζήτηση. Συγκεκριμένα, ο αγροτικός τομέας, παρά τις ευνοϊκές κλιματικές συνθήκες, δεν κατάφερε να εκμεταλλευθεί τη διεθνή δυναμική (με την ελληνική πρωτογενή παραγωγή να αυξάνεται κατά μόλις 14% την τελευταία 20ετία, έναντι 36% στην Ευρώπη και 170% διεθνώς). Επίσης, η ελληνική βιομηχανία τροφίμων παρέμεινε στάσιμη την τελευταία 10ετία (ενώ οι ευρωπαϊκές πωλήσεις του κλάδου ανέβηκαν κατά 23%), έτσι ο βαθμός επεξεργασίας τροφίμων παραμένει χαμηλός (με τη βιομηχανία τροφίμων να προσθέτει μόλις 31% στην αγροτική παραγωγή, έναντι 53% κατά μέσο όρο στη Μεσόγειο).

Στο πλαίσιο αυτό η ενίσχυση των εξαγωγών συνεχίζει να αποτελεί μονόδρομο και ο ρόλος της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης στην προετοιμασία των επιχειρήσεων της να αντιμετωπίσουν τον διεθνή ανταγωνισμό, καθώς και στη δικτύωση τους με τα κατάλληλα δίκτυα διακίνησης των προϊόντων τους στο εξωτερικό θα συνεχίσει να είναι κομβικός.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Η βιώσιμη γεωργία, ένας αποτελεσματικός τρόπος να παραχθούν ασφαλή αγροδιατροφικά προϊόντα, προστατεύοντας και αναπτύσσοντας ταυτόχρονα το φυσικό περιβάλλον και τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες των τοπικών κοινοτήτων, αυξάνει την απόδοση των καλλιεργειών και μπορεί να παράξει περισσότερη τροφή σε σχέση με τη συμβατική γεωργία. Με τον τρόπο αυτό τα κόστη παραγωγής αγροτών και κτηνοτρόφων μειώνονται.

Η βιώσιμη γεωργία βασίζεται σε πρακτικές ήπιες και φιλικές στο περιβάλλον, προσαρμοσμένες στις τοπικές ιδιαιτερότητες, όπως καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών χαμηλού κόστους, ήπιους τρόπους λίπανσης και αντιμετώπισης αυτοφυούς βλάστησης, κ.λπ.. Πρόκειται για καλλιέργειες που δεν είναι μεταλλαγμένες, απαιτούν ελάχιστο νερό και σχεδόν καθόλου φυτοφάρμακα, ενώ η χρήση τους στην κτηνοτροφία προσφέρει αυτάρκεια στον κτηνοτροφικό τομέα και ασφαλή προϊόντα στον καταναλωτή. Τα ψυχανθή, όπως το

κουκί, το ρεβίθι, το μπιζέλι και το λούπινο μπορούν να αντικαταστήσουν την εισαγόμενη σόγια στις ζωοτροφές, με πολλαπλά οφέλη για τους αγρότες, την οικονομία και το περιβάλλον. Οι μέλισσες και τα υπόλοιπα έντομα - επικονιαστές χάρη στα οποία παράγεται το 35% της παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων, ωφελούνται από τις μεθόδους που εφαρμόζει η βιώσιμη γεωργία, όπως η μη-χρήση χημικών φυτοφαρμάκων και η διατήρηση της βιοποικιλότητας στα χωράφια.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Η καινοτομία είναι ιδιαίτερα σημαντική για τον αγροδιατροφικό τομέα, καθώς οι ΜμΕ του τομέα έχουν χαμηλό επίπεδο καινοτομίας και αυτό οφείλεται μεταξύ άλλων και στην έλλειψη σχέσεων με την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να διαμορφωθούν ιδέες και τάσεις, όπως για παράδειγμα η καταγραφή και η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, νέες μέθοδοι ξήρανσης, αύξηση της διάρκειας ζωής των προϊόντων, χρήση φυτικών βιοενεργών ενώσεων, η ανάπτυξη ενεργειακών ποτών κ.λπ.

Μια Καινοτόμα Δράση μπορεί να είναι ριζοσπαστική, ή σταδιακή (ανάλογα με τις αλλαγές σε υφιστάμενες λειτουργίες μιας επιχείρησης) και μπορεί να αναφέρεται σε ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία, στους τρόπους παραγωγής τους ή στην τεχνολογία που χρησιμοποιείται, όπως και στην διοικητική δομή ενός οργανισμού (εσωτερικά ή εξωτερικά σε σχέση με τους πελάτες ή καταναλωτές), φορέα ή επιχείρησης.

Η καινοτομία αποτελεί βασικό προσδιοριστικό παράγοντα της οικονομικής προόδου που ωφελεί τους καταναλωτές, τις επιχειρήσεις και την οικονομία συνολικά. Καθώς η καινοτομία ασκεί βαθύτατες επιδράσεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον, η Π-ΑΜΘ και η Αγροδιατροφική Σύμπραξη θα παρακολουθούν την εξέλιξή της και θα διερευνούν τις οικονομικές και κοινωνικές προϋποθέσεις που την ευνοούν και τη στηρίζουν.

ΕΞΥΠΝΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

Η πολιτική της έξυπνης εξειδίκευσης RIS (Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation) δημιουργήθηκε με σκοπό να καταστήσει την καινοτομία προτεραιότητα για όλες τις Περιφέρειες της Ευρώπης, με την προϋπόθεση ότι οι Περιφέρειες, από την πλευρά τους, θα επανεξετάσουν όλες τις πτυχές της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς περιορισμούς ανάπτυξης.

Η παραγωγή νέων ερευνητικών αποτελεσμάτων, η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, καθώς και η μεταφορά και εφαρμογή τους στην αγροδιατροφική αλυσίδα, αποσκοπεί στην ενίσχυση της δημιουργίας δυναμικών επιχειρήσεων για την παραγωγή, τυποποίηση και ανάδειξη των εξαιρετικών τοπικών προϊόντων αγροδιατροφής που έχουν ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα με στόχο την εξωστρέφεια και τις διεθνείς αγορές.

Είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι η RIS3 υποστηρίζει τη δημιουργία θέσεων εργασίας βασισμένων στη γνώση και την επίτευξη ανάπτυξης, όχι μόνο σε σημαντικούς πόλους της έρευνας και της καινοτομίας, αλλά και σε λιγότερο αναπτυγμένες και αγροτικές περιοχές. Οι προσπάθειές της επικεντρώνονται στα δυνατά στοιχεία της κάθε περιοχής, τα οποία

αξιοποιεί. Ως εκ τούτου η Έξυπνη Εξειδίκευση αποτελεί ένα ακόμα καθοριστικό εργαλείο για την **επιτυχημένη πορεία των προϊόντων της Περιφέρειας**, με κύριο μοχλό την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Καινοτομία.

ΕΞΥΠΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Η Έξυπνη Γεωργία αντιπροσωπεύει την εφαρμογή των σύγχρονων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην γεωργία, οδηγώντας στη λεγόμενη «3^η Πράσινη Επανάσταση». Μετά τις επαναστάσεις αναπαραγωγής των φυτών και της γενετικής, η τρίτη Πράσινη Επανάσταση αρχίζει και επιβάλλεται στο γεωργικό κόσμο με βάση τη συνδυασμένη εφαρμογή των λύσεων ΤΠΕ, όπως ο εξοπλισμός ακριβείας, το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (Internet of Things – IoT), οι αισθητήρες και ενεργοποιητές, τα συστήματα γεω-εντοπισμού, τα Μεγάλα Δεδομένα (Big Data), τα μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα (Unmanned Aerial Vehicles – UAV), τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη, η ρομποτική, κ.λπ.

Η Έξυπνη Γεωργία βασίζεται σε μια προσέγγιση πιο ακριβούς και αποδοτικής χρήσης των πόρων και έχει τη δυνατότητα να δώσει πιο παραγωγική και βιώσιμη γεωργική παραγωγή. Ωστόσο, ενώ στις ΗΠΑ το 20-80% των γεωργών χρησιμοποιούν κάποιο είδος Τεχνολογίας Έξυπνης Γεωργίας, στην Ευρώπη μόνο το 0% -24% των γεωργών τις χρησιμοποιεί, παρότι παρέχει στο γεωργό προστιθέμενη αξία με τη μορφή της καλύτερης λήψης αποφάσεων ή της πιο αποτελεσματικής λειτουργίας και διαχείρισης της εκμετάλλευσής του. Με αυτή την έννοια, η Έξυπνη Γεωργία συνδέεται στενά με τρεις διασυνδεδεμένους τομείς τεχνολογιών που αναλύονται από το Δίκτυο Smart-AKIS (Ευρωπαϊκό Δίκτυο που επιχειρεί να ενσωματώσει τεχνολογίες και λύσεις έξυπνης γεωργίας μεταξύ της κοινότητας των γεωργών στην Ευρώπη και να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των επαγγελματιών και των ερευνητών για τον εντοπισμό νέων λύσεων έξυπνης γεωργίας που να ταιριάζουν στις ανάγκες των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.):

- **Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης**

Προγραμματισμένα συστήματα για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διάδοση των δεδομένων με τη μορφή που απαιτείται για την εκτέλεση των εργασιών και λειτουργιών μιας γεωργικής επιχείρησης.

- **Γεωργία Ακριβείας**

Η Γεωργία Ακριβείας (Precision Agriculture) είναι ένα σύστημα διαχείρισης αγροτεμαχίων σύμφωνα με το οποίο μπορούν να εφαρμοστούν διαφορετικά επίπεδα εισροών σε περιοχές του αγρού ανάλογα με το δυναμικό παραγωγής και τις εδαφοκλιματικές συνθήκες (παραλλακτικότητα). Η γεωργία ακριβείας περιλαμβάνει Συστήματα Υποστήριξης Αποφάσεων (Decision Support Systems – DSS) για ολόκληρη την διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με στόχο την βελτιστοποίηση των αποδόσεων επί των εισροών με παράλληλη διατήρηση των πόρων, τα οποία χαρακτηρίζονται από την ευρεία χρήση των συστημάτων γεω-εντοπισμού (GPS, GNSS), αεροφωτογραφιών από UAVs και την τελευταία γενιά των υπερχρονικών εικόνων που παρέχονται από τους δορυφόρους Sentinel, που έχουν σαν συνέπεια τη δημιουργία χαρτών χωρικής παραλλακτικότητας διαφόρων μεταβλητών που μπορεί να μετρηθούν (π.χ. απόδοση των καλλιεργειών, χαρακτηριστικά

του εδάφους / τοπογραφία, περιεκτικότητα σε οργανική ύλη, επίπεδα υγρασίας, επίπεδα αζώτου, κλπ.).

▪ **Γεωργικοί αυτοματισμοί και ρομποτική**

Η διαδικασία της εφαρμογής της ρομποτικής, του αυτόματου ελέγχου και των τεχνικών τεχνητής νοημοσύνης σε όλα τα επίπεδα της γεωργικής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των farmbots και των farmdrones.

ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η κυκλική ανάπτυξη, με βάση ένα μοντέλο οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής παραγωγής και κατανάλωσης που στοχεύει στην οικοδόμηση μιας βιώσιμης κοινωνίας με βάση ένα κυκλικό μοντέλο, αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα, τόσο για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα συνολικά, όσο και για κάθε επί μέρους Περιφέρεια.

Στοχεύει στην αύξηση της αποδοτικότητας των πρώτων υλών, μέσω της χρήσης τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, στην ανάπτυξη ανακυκλώσιμων και βιώσιμων πόρων για την προστασία της κοινωνίας από τα απόβλητα, με σκοπό να σχηματίσει ένα μοντέλο που δεν είναι πλέον γραμμικό και άπληστο, αλλά κυκλικό. Ο στόχος είναι να δοθεί η δυνατότητα στις οικονομίες και τις κοινωνίες γενικότερα να γίνουν πιο αυτόνομες, βιώσιμες και συντονισμένες με το ζήτημα των περιβαλλοντικών πόρων.

Στη χώρα μας το 2017, μόλις το 2,4% των υλικών που καταναλώνονται προήλθαν από διαδικασίες ανάκτησης, έναντι 11,2% κατά μέσο όρο στην ΕΕ και 29,9% στην Ολλανδία.

Η απουσία της κυκλικότητας αυξάνει την πίεση στα φυσικά οικοσυστήματα, εξαιτίας της απόρριψης αποβλήτων και πόρων που υπό άλλες συνθήκες θα είχαν σημαντική οικονομική αξία. Οδηγεί επίσης σε συνεχιζόμενη εξάρτηση της οικονομίας σε πρωτογενείς πρώτες ύλες, σημαντικό τμήμα των οποίων εισάγονται από άλλες χώρες.

Τον Οκτώβριο 2020 ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2019/904 για τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης στο περιβάλλον και τον Μάρτιο 2021 τέθηκε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση το Νέο Σχέδιο Δράσης της Ελλάδας για την Κυκλική Οικονομία – Οδικός Χάρτης.

Το σχέδιο περιλαμβάνει δράσεις για βιώσιμη παραγωγή και βιομηχανική πολιτική, δράσεις για βιώσιμη κατανάλωση, δράσεις για λιγότερα απόβλητα με μεγαλύτερη αξία, οριζόντιες δράσεις και ειδικές δράσεις για βασικά προϊόντα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα.

Είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν οι στόχοι της Κυκλικής Οικονομίας στις προτεραιότητες της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης Π-ΑΜΘ, λαμβάνοντας υπόψη, ότι η μετατροπή της οικονομίας σε κυκλική αναμένεται να προσδώσει στην επιχειρηματικότητα χαρακτηριστικά υψηλής ανταγωνιστικότητας και προστιθέμενης αξίας, ενώ από την άλλη θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Η επιτυχημένη εφαρμογή συστημάτων κυκλικής οικονομίας στο σύνολο της Ε-Ε αναμένεται να περιορίσει τα λειτουργικά έξοδα των επιχειρήσεων κατά 600 δισ. Ευρώ (περίπου το 8% του συνολικού κύκλου εργασιών) και να δημιουργήσει περίπου 580.000 θέσεις εργασίας.

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Ο πλούτος του φυσικού κόσμου, η μεγάλη ποικιλία ζώων και φυτών, τα οικοσυστήματα και η αλληλεπίδρασή τους με το φυσικό περιβάλλον, είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που υπάρχουν σε μεγάλο βαθμό στην Π-ΑΜΘ.

Η βιοποικιλότητα είναι στοιχείο ζωτικής σημασίας για τις περισσότερες από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, ωστόσο, απειλείται παντού ανά την υφήλιο. Φυτά και ζώα εξαφανίζονται συνεχώς, κυρίως λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας και αυτό οδηγεί ολόκληρα οικοσυστήματα να παράγουν λιγότερο και να γίνονται πιο ευάλωτα σε εξωτερικούς κραδασμούς. Τα αποθέματα ψαριών, τα γόνιμα εδάφη και οι πληθυσμοί μελισσών ήδη απειλούνται με αφανισμό.

Η Ευρώπη διαθέτει ισχυρούς νόμους για την προστασία της φύσης, που όμως δεν εφαρμόζονται πάντα στην πράξη. Αυτό θα είναι πρόκληση και για την Π-ΑΜΘ και την Αγροδιατροφική Σύμπραξη, ώστε να διασφαλισθεί με μέτρα, ότι δραστηριότητες όπως η γεωργία, η δασοκομία και η αλιεία δεν θα βλάπτουν το φυσικό περιβάλλον.

Η ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΘΡΑΚΗΣ